

formații feudale cu o întindere egală sau mai mare ca a Moldovei: Mazovia, Podolia și altele¹. Când studiem politica externă a statelor din răsăritul Europei, întâlnim, în veacurile XIV—XV, o complexitate de interese și tendințe, departe de o politică unitară și consecventă. De aceea, atât Alexandru cel Bun, cât și înaintașii lui, au trecut prin mai multe faze de prietenie și alianță cu Polonia, alternând cu altele de dușmănie și neîncredere, fiind siliți să-și adapteze atitudinea la împrejurările vieții feudale din Polonia, Ungaria și Litvania, împrejurări care se schimbau foarte repede; de aici repetarea la intervale scurte a actelor de omagiu ale Moldovei față de Polonia, care trebuiau mereu înnoite, semn de politică instabilă.

În aceste împrejurări, se încheie primele acte de colaborare militară a Moldovei cu Polonia.

Prima colaborare cu Polonia împotriva cavalerilor teutoni. De la urcarea în scaunul Poloniei a lui Vladislav Iagello, adică de la unirea personală a Poloniei cu Litvania, războaiele polono-prusiene, de apărare împotriva cavalerilor teutoni, urmate de o ofensivă împotriva lor, se țin lanț. Războiul intermitent de la 1386, data unirii polono-litvane, ia forme hotărâte în anii 1395—1396. După încheierea unei păci, care este mai degrabă un armistițiu, urmează de la începutul veacului al XV-lea, până la sfârșitul domniei lui Alexandru cel Bun în Moldova, încă patru războaie polono-prusiene: primul între 1402 și 1404, al doilea în anii 1409—1411, când are loc bătălia de la Grünwald, al treilea în anul 1411 și al patrulea în 1422.²

Pentru Polonia, prezența cavalerilor teutoni în Prusia reprezintă nu numai întreruperea legăturilor cu Marea Baltică și cu gurile Vistulei, dar și o primejdie de cotropire. Teutonii, așezați în Prusia veniseră ca reprezentanți ai cruciadei împotriva triburilor slave, păgine. Deși acum, de la creștinarea litvanilor, nu mai erau păgini în aceste părți, totuși cavalerii își continuau acțiunea de supunere treptată a slavilor. De aceea, participarea Moldovei la războaiele cu teutonii, de care se legau interese vitale pentru Polonia, este un fapt de mare importanță în istoria apărării Europei răsăritene, un moment de solidaritate a statelor slave și românești.

Prima participare a Moldovei la lupta împotriva cavalerilor are loc în timpul domniei lui Ștefan voievod al Moldovei, predecesor al lui Alexandru cel Bun. Ștefan sau Ștefco (1394—1399) fusese ridicat în scaun cu ajutor polon și, precum se știe, el a respins o expediție a regelui Sigismund de Luxemburg împotriva Moldovei³. Despre participarea unui contingent moldovenesc trimis de Ștefan-Ștefco în războiul cu cavalerii teutoni avem o informație foarte interesantă, care, după cîte știm, a rămas nefolosită de istoricii noștri.

În 1416, în timpul conciliului de la Constanța, cavalerii teutoni ridică o serie de învinuiri împotriva lui Vladislav Iagello, regele Poloniei, pomenind și de evenimentele mai vechi, de la începutul domniei acestui rege:

« Cîte curse pregătea regele Poloniei după botezul său (1386) împotriva ordinului cavalerilor, se vede în aceea că atunci el a dat în căsătorie pe o rudă a sa lui Ștefco, voievodul Valahiei Mici, pentru ca acesta să-l ajute cu o mare mulțime de arcași împotriva ordinului. Iar acela s-a folosit de ocazie, răsculîndu-se împotriva domnului nostru, regele Ungariei și al romanilor

¹ Vezi Polska Akademia, Institut Historii, *Historia Polski*, 1957, I—1, pp. 617—620.

² *Historia Polski* citată, I—1, pp. 562—583, și I. Dąbrowski, *Dzieje Polski średniowiecznej*, II, Cracovia, 1926, pp. 247—249, 265—268, 278—279, 295.

³ Cf. P.P. Panaitescu, *Mircea cel Bătrîn*, București, 1944, pp. 235, 248—252.